

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Den synlige kandidat

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1996

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 4

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

[Den synlige kandidat](#) 3

[Den synlige kandidat](#) 4

[Den synlige kandidat](#) 5

[Den synlige kandidat](#) 6

[Den synlige kandidat](#) 7

[Den synlige kandidat](#) 8

[Den synlige kandidat](#) 9

[Den synlige kandidat](#) 10

[Den synlige kandidat](#) 11

[Den synlige kandidat](#) 12

[Den synlige kandidat](#) 13

[Den synlige kandidat](#) 14

[Den synlige kandidat](#) 15

[Den synlige kandidat](#) 16

[Den synlige kandidat](#) 17

[Den synlige kandidat](#) 18

[Den synlige kandidat](#) 19

[Den synlige kandidat](#) 20

[Den synlige kandidat](#) 21

[Den synlige kandidat](#) 22

Den synlige kandidat

VENSTRE

Den Synlige Kandidat

*Et arbejdshæfte for kandidater
ved valgene til de kommunale råd.
Udarbejdet til både nye og
genopstillede kandidater*

KV⁹⁷

Venstres Landsorganisation
Juli 1996

Indhold:

1. Borgerne og politikerne	5
1.1. Kommuner og amter som servicevirksomheder	5
1.2. Borgerne og det partipolitiske	5
1.3. Mindre interesse for kommunalvalg	6
2. Langsigtede mål og nære opgaver	7
2.1. De langsigtede mål	7
2.2. De nære opgaver	7
3. Sådan bliver man en synlig kandidat	9
3.1. Kandidatens politiske profil	9
3.2. Kandidatens målgruppe	9
3.3. Bliv kendt for at have nogle interesseområder	10
4. Den aktive kandidat	12
4.1. Opstilling af kandidater	12
4.2. Kommunen/amtet fra A til Z	12
4.3. Kandidaternes aktiviteter	13
4.4. Ud og snak med vælgerne	15
5. Spørgeskemaundersøgelse	15
5.1. Kan anvendes i det politiske arbejde	15
5.2. Telefonspørgsmål	15
5.3. Undersøgelsens muligheder	18
6. Arbejdet i kommunale råd	18
6.1. Vederlag til byråds- og amtsrådsmedlemmer	18
6.2. Lønnen til byråds- og amtsrådsmedlemmer	19
6.3. Erfaringen ikke spildt	19

Forord

Det er en spændende udfordring at være kandidat og stille op til et valg.

Det er det, hvad enten det er første gang, man opstilles, eller man har været med før og har en erfaring at bygge på.

Dette hæfte udgives af Venstres Landsorganisation og henvender sig både til nye og genopstillede kandidater. Hensigten er at det skal fordeles af partiets vælgerforeninger til de personer, som har vist interesse for at blive opstillet, og som ventes at komme på kandidatlisten.

Hæftet har til formål at orientere og inspirere.

Derfor er det naturligvis primært vigtigt at unge med interesse for en politisk karriere får hæftet udleveret.

Men det er skrevet også med henblik på mere erfarne kandidater og politikere som genopstiller, og som vil kunne få inspiration til, hvordan den forestående valgkamp forberedes og gribes an, så den fører til, at næste valgperiode kan forløbe endnu bedre end den nuværende. Et rimeligt mål at sætte sig, når man søger genopstilling.

Men hæftet kan ikke på nogen måde erstatte det arbejde, som påhviler bestyrelserne for foreninger, samarbejdsudvalg, kredse og amtsorganisationer med ikke alene at finde og opstille, men også at uddanne kandidaterne.

Erfaringen viser, at kravene til vore kommunalpolitikere vokser år for år. Hvis Venstre derfor skal kunne leve op til de forventninger, vælgerne har til partiet og dets folkevalgte, skal de kandidater, der stilles op, kunne stå distancen.

Det giver skuffelser, hvis kandidaterne falder igennem, men ansvaret for at det ikke sker, ligger hos bestyrelse og kandidatudvalg. Går det galt, skuffer vi ikke alene vælgerne, men også de der ikke magter opgaven, hvad enten de er for politisk uerfarne eller måske har tjent tiden ud.

Derfor denne opfordring til at gøre en ekstraordinær indsats ved udpegning og opstilling af kandidater til de kommunale valg og til at gøre brug af dette hæftes indhold, der bygger på manges indhøstede erfaringer.

Når hæftet læses igennem, kan det virke som en meget stor mundfuld at opstille som kandidat.

Men alle kandidater skal jo ikke nødvendigvis gøre alt. Hele kandidatholdet bør som team fordele opgaverne mellem sig og sammen med den ansvarlige bestyrelse og/eller kampagneudvalg lade sig inspirere til at gennemføre flest mulige af aktiviteterne.

For de, der bliver valgt, er der på samme måde tale om et teamwork, når det daglige politiske arbejde skal gennemføres i kommunalbestyrelse eller amtsråd.

1. Borgerne og politikerne

1.1. Kommuner og amter som servicevirksomheder

Den almindelig vælger betragter i det daglige sin kommune og sit amt som servicevirksomheder og forventer for sine skattekrone at få en god betjening af høj kvalitet på de områder, som kommunen eller amtet skal tage sig af.

Som kommunalpolitiker må man derfor være indstillet på i første række at tilrettelægge sit arbejde som en udadvendt indsats, hvor man over for borgerne i området viser, at man føler et ansvar for at den kommunale/amtslige service fungerer, og kan imødekomme de forventninger borgerne har.

Er der problemer fx på en skole? Er der uækkede behov for dagpleje eller stigende ventelister? Er der utilfredshed med hjemmeplejen eller en anden offentlig virksomhed? Så er det politikernes ansvar at løse dem. Det er kommunen/amtet, der i borgerens bevidsthed står for ydelserne, selvom det ikke nødvendigvis er kommunen/amtet, der direkte yder dem. Men selv om de er udliciteret, er det naturligvis kommunens ansvar.

Denne holdning, at politikerne er til for at løse borgernes problemer, er også i overensstemmelse med

Venstres demokratiske holdninger om nærhed i beslutningsprocesserne. Vi ved, at borgerne i stigende omfang opfatter deres kommune eller amt som servicevirksomheder. Derfor er det god "kundepleje", at politikerne deltager aktivt i arbejdet i "butikken" og lytter til kunderne.

Det er vigtigt at betragte kommunen og amtet som servicevirksomheder, når man engagerer sig i kommunalpolitik.

1.2. Borgerne og det partipolitiske

Naturligvis skal man som kandidat for et politisk parti gå ind i arbejdet med et ideelt ønske om at deltage i det lokale selvstyre for at påvirke de politiske beslutninger ud fra sin politiske overbevisning. Det vil for en Venstrepolitiker sige i liberal retning.

Hvilken glæde har man som kommunalpolitiker af at have indflydelse, hvis man ikke bruger den til at få sine politiske synspunkter igennem?

Hvis man som politiker har den opfattelse, at der altid skal opnås konsensus i kommunalbestyrelsen, anerkender man i princippet, at alle politikere er enige om de samme mål. Hvordan skal vælgerne kunne skelne på valgdagen, hvis de ikke kan se forskel på de enkelte partiers politik?

Borgerne føler sig i dagligdagen i højere grad som brugere af den kommunale/amtslige service, end de betragter sig som aktive deltagere i det kommunale/amtslige folkestyre. De vil se resultater, der hvor de har et behov, og de ønsker at tingene fungerer.

Den synlige kandidat

De vil have deres børn i vuggestue uden ventetid, og de ønsker, at skoler og fritidsordninger fungerer, at der er gode hospitaler, at der er idrætsanlæg til alle, at vejene er uden huller, og at de gamle bliver passet godt og eventuelt kan komme på plejehjem.

Det er det altafgørende for dem som borgere. I dagligdagen tænker de ikke som vælgere, de tænker ikke i partipolitik. Det er ikke det politiske spilfægteri på rådhus eller amtsgård eller indforståede hip til andre politikere, der optager dem, men at kommunen/amtet administrerer deres skatte kroner med færrest mulige unødige omkostninger.

Derfor er det heller ikke ved at holde taler i byrådssalen, at man som politiker flytter stemmer blandt vælgerne. Det er kun yderst sjældent, at der er tilhørere til møderne. Og de politiske modstandere lader sig naturligvis ikke overbevise af andres standpunkter. Det er vælgerne, der er målgruppen, og dem møder man uden for rådhuset.

1.3. Mindre interesse for kommunalvalg

Erfaringen viser, at de kommunale valg ikke påkalder sig samme interesse hos vælgerne som folketingsvalg. Når vælgerne - ofte meget sent - opdager, at der er kommunalvalg, aner de ikke, hvor de skal sætte deres kryds, fordi de ikke i dagligdagen ofrer megen tid (om overhovedet nogen) på at følge med i den lokale politik. En undersøgelse foretaget af Kommunedata viser, at kun godt hver anden borger er interesseret i kommunalpolitik. Interessen er desuden faldende, mens den er stigende for landspolitik.

Den nævnte undersøgelse viser også, at det primært er i de yngre aldersgrupper, der er manglende interesse for kommunalpolitik: 30 pct. af de helt unge mod 64 pct. hos personer over 60 år. En tilsvarende forskel er der ikke i interessen for landspolitik.

Vælgerne har ganske enkelt ikke kendskab til de kommunalpolitiske problemer og ved ikke, hvad det enkelte parti står for. Kommunal- og amtspolitik er for dem noget fjernt, viser den nævnte undersøgelse. Den manglende interesse er dog ikke ensbetydende med at borgerne ikke ønsker en større dialog med politikerne om lokale spørgsmål. Denne og andre undersøgelser viser også, at interessen for amterne er endnu lavere end for kommunerne.

Undersøgelsen viser også, at borgerne alt i alt er mere tilfredse i de små end i de større kommuner, ligesom kontakten med og tilliden til kommunalpolitikere og byråd er større der. Det viser, at det ikke er gennem sammenlægninger af kommuner, at det kommunale/amtslige styre styrkes, men at kommunalpolitikere snarere skal øge deres interesse for lokalområderne inden for kommunen/amtet. Lokalpatriotismen lever mange steder, og den skal man ikke se bort fra som politisk magtfaktor.

Selv om man bliver valgt ind i kommunalbestyrelsen eller amtsrådet for at drive kommunalpolitik, er realiteten i den kommunale/amtslige hverdag et krav til politikerne om at være udadrettede.

Derfor er det vigtigt, at Venstres kandidater markerer sig i debatten med synspunkter, der viser, at de er indstillet på at være borgernes talsmænd inden for rådhusets eller amtsgårdens tykke mure.

Man skal se det som sin opgave at løse de nære problemer for borgerne og give dem den service, de forventer, fordi de har betalt deres skat. Vælgerne interesse for kommunalpolitik vil stige i takt med at politikerne viser interesse for og løser deres problemer!

2. Langsigtede mål og nære opgaver

2.1. De langsigtede mål

Som politiker skal man have sin kommunes eller sit amts fremtid og borgernes velfærd som et overordnet mål for sin virksomhed.

En undersøgelse, der for nogle år siden blev foretaget, viste da også, at 90 % af de afgående politikere lagde stor vægt på at formulere klare målsætninger for kommunens virksomhed og på at have visioner for, hvordan kommunen/amtet skulle udvikle sig på langt sigt.

Men samtidig viste denne undersøgelse også, at hver tredje politiker engagerede sig i behandlingen af enkeltsager og betragtede sig som talerør for organisationer, foreninger eller personer, der havde sager til behandling i kommunen/amtet, og at de som politikere ikke overlod sagerne til forvaltningen.

Selv om der utvivlsomt er politikere, der går alt for meget ned i detaljer i sagsbehandlingen – hvad man kun kan advare imod – er der ikke i sig selv modstrid mellem at sætte sig overordnede mål og medvirke til at få løst nærliggende problemer.

Faren ligger i, at politikere gør sig til sagsbehandlere, og man ser alt for mange eksempler på, at politikere begraver sig i sager, som burde ligge på embedsmændenes bord. Hvilket i øvrigt også efterlader utilfredshed hos embedsmændene. Politikere skal fastlægge rammerne og prioritere, embedsmændene administrere.

Lederen af Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut Nils Groes har sagt det på følgende måde:

"Politikere skal i mindre grad interessere sig for sagsgangene på rådhuset, og i højere grad for, hvad borgerne ønsker, og hvad de får for pengene. . . De kommunalpolitiske opgaver fremover bliver at kontrollere kvaliteten af alle de serviceopgaver, der vil blive lagt ud til dels private firmaer og organisationer, dels flere brugerstyrede offentlige institutioner som børnehaver, skolebestyrelser, plejehjem og sygehuse."

2.2. De nære opgaver

Med overskriften: "KOM SÅ UD AF RÅDHUSBUNKEREN!" bragte Danske Kommuner (nr. 23/95) en artikel med nogle synspunkter af professor Peter Bogasson. Herfra citeres:

"Kommunalpolitikere skal holde op med at forskanse sig i Rådhusets bunker og kun lægge strategier og tage overordnede beslutninger. De skal ud på slagmarken, ud i lokalområderne, hvor de lokale diskussioner foregår. Hvis politikere ikke gør det, vil borgerne miste tilliden til de folkevalgte."

Debat er selve demokratiets natur, og hvis politikere ikke blander sig mere i de lokale diskussioner, så får man et dødt samfund, som vi er tæt på at have i dag. Et samfund, hvor ingen ved, hvem der tager beslutninger og hvorfor, fordi hele den kommunale diskussion foregår på rådhuset skjult for borgerne. Derfor er det nødvendigt, at politikere kommer ud i lokalområderne, så de bliver synlige for borgerne. Sådan at vi får synliggjort, hvornår der er uenigheder og hvornår der er det modsatte..."

Professor Peter Bogasson mener, at politikere har misforstået de seneste års decentralisering, hvor ansvar og kompetence i stigende omfang er blevet uddelegeret til institutioner, brugerbestyrelser, råd og nævn.

Han mener med rette, at politikere bør have og påtage sig poster som observatører i de lokale institutioners bestyrelser for at fremme nærdemokratiet, men de skal naturligvis undgå at blive gidsler.

"Borgerne føler, der er alt for stor afstand fra de små hjem til rådhuset, og det er politikernes opgave at nedbryde denne afstand og få gjort kommunen/amtet til en servicevirksomhed. Det er ved rejse enkeltsager og bidrage til at de bliver løst, at man får opfyldt de langsigtede politiske mål."

3. Sådan bliver man en synlig kandidat

3.1. Kandidatens politiske profil

Som kandidat ved et valg påtager man sig en stor opgave og har selv afgørende indflydelse på resultatet.

Partiet kan kun give kandidaten en platform: det politiske ståsted, som man kan arbejde ud fra, men den politiske profil må man som kandidat selv skabe sig.

Kandidaten har selv ansvaret for at gøre sig synlig i det lokale samfund og derved få indflydelse på, hvor mange vælgere der lærer én at kende og giver én sin stemme.

Jo tidligere en kandidat begynder sit arbejde som kandidat, desto større er chancen for at få mange stemmer.

Den vælger, der skal sætte sit kryds på valgdagen, vil med rette kunne spørge:

- Hvorfor skal jeg stemme netop på dig?
- Hvad vil du gøre for mig?
- Er der andre, der lover det samme?

Det at være kandidat, kan læres, men det kræver naturligvis en personlig indsats, og at man ofrer tid på at "gå i lære" som kommunalpolitiker.

Som udgangspunkt må man stille sig selv det spørgsmål:

"Hvad vil jeg som politiker, når/hvis jeg bliver valgt?"

3.2. Kandidatens målgruppe

Følgende bør indgå i disse overvejelser:

Er der målgrupper blandt vælgerne, du som kandidat har særlig interesse for?

Det er lettere at etablere kontakt med en bredere kreds, hvis man i forvejen er kendt og respekteret fx for sit faglige arbejde, fra en interesseorganisation, eller er aktiv fx i en idrætsklub, en grundejerforening eller en skolebestyrelse osv. Det er desuden klart, at unge kandidater, som Venstre gerne vil have opstillet, naturligvis har en særlig målgruppe blandt de yngre vælgere, som i så stort tal er interesserede i Venstres politik.

Er der nogle kommunalpolitiske områder, du som kandidat har bedre forudsætninger for at beskæftige dig med, end andre?

Man skal finde nogle lokale interesseområder, som man kan engagere sig i, og som man har eller skaffer sig et godt, gerne indgående kendskab til.

Den synlige kandidat

Dette betyder ikke nødvendigvis, at fx en lærer er bedre egnet til at beskæftige sig med skoleemner end andre. Tværtimod kan man i det politiske arbejde risikere at blive hæmmet af faglige, fremfor saglige politiske hensyn.

Er der nogle emner, du som kandidat er mere interesseret i end andre?

Emnekredsen er naturligvis bred og omfatter i princippet hele det kommunal-/amtspolitiske område. Men som udgangspunkt kan man se på konkrete opgaver som fx skoler og daginstitutioner, ældreplejen, beskæftigelsesforanstaltninger, fritids- og kulturområder, ungdomsuddannelserne, erhvervsudviklingen i kommunen/amtet, trafikikkerhed, miljøet, forureningsbekæmpelse, sundhedssektoren, sygehuse osv.

Som ny kandidat skal man ikke udse sig emner, der er for bredt dækkende, som fx hele skoleområdet, men tage konkrete emner op fx vedrørende en enkelt skole i et lokalområde, hvor forældrene har nogle synspunkter om undervisningen, eller hvor man selv kan rejse debat om, hvordan man kan få engageret lærere og elever i undervisningen i selvstændighedskultur el. lign.

Som kandidat bør man – gerne i samråd med andre kandidater – udpege de indsatsområder, som partiet vil satse på overfor de udpegede målgrupper.

Det er en god idé at fordele opgaverne mellem kandidaterne. Det behøver ikke at vente til valgkampen. Tværtimod skal man, hvis man vil slå igennem, være ude med sine mærkesager i god tid. Det tager tid, før man bliver kendt, og derefter tager det tid, inden interessen for sagen bliver udbredt. Derfor er der alt for ofte risiko for, at man bagefter føler, at man er kommet for sent i gang.

Én ting skal man gøre sig klart: Idéerne kommer ikke fra rådhuset/amtsgården. De gror ikke frem bag rådhusets/amtsgårdens mure, men ude blandt vælgerne. Og som tidligere nævnt bør man ikke mindst interessere sig for de lokalområder, der er i ens kommune.

Som kandidat skal man optræde som vælgerens repræsentant og formidle idéer, ønsker, behov og forslag ind bag rådhusets ofte tykke mure.

Det er fordel for en kandidat og for partiet, at han eller hun, når han/hun stiller op, har disse mål både for sin indsats som kandidat og senere som valgt medlem af kommunalbestyrelsen eller amtsrådet.

3.3. Bliv kendt for at have nogle interesseområder

En kandidats styrke ligger i at have nogle interesseområder, som han/hun kan blive kendt for i medierne og blandt vælgerne. At man overfor vælgerne gennem sine interesser og sin indsats får skabt sig en politisk profil. Vælgerne skal kende og genkende en kandidat som den, der er særlig engageret i nogle interesseområder eller en sag.

Det er en selvfølge, at man som kandidat og senere som kommunalpolitiker sætter sig ind i stoffet. Man må være indstillet på, at der er meget læsestof, og det kan i begyndelsen virke mere uoverskueligt, end det er, når man lærer at koncentrere sin læs-

Den synlige kandidat

ning til ens eget område.

Baggrundsmateriale får man, hvis man er nyopstillet kandidat, hos sine byrådskolleger, eller det kan skaffes via kommunens eller amtets administration eller ad anden vej. I alle kommuner og amter er der udarbejdet handlingsplaner, budgetter og rapporter om den fremtidige udvikling. De analyser og det forarbejde, der er gjort af andre, behøver man naturligvis ikke selv at udføre. Dette materiale kan være velegnet til inspiration, og så undgår man den faldgrube, at man lancerer forslag, som allerede er planlagt gennemført, eller som tidligere er forkastet med argumenter, man selv er enig i.

Et godt råd til en ny kandidat er at lade "de andre", måske mere erfarne, tage sig af de store tal i budgetterne, mens man selv koncentrerer sig om de nære opgaver, som man har udset sig som indsatsområder, og som kan gøre én synlig. Vælgerne engagerer sig hellere i enkeltsager end i store komplicerede problemer.

Men man skal sætte sig ind i sit stof. Det gælder nye som gamle kandidater. Man skal vide, hvad partiet eventuelt hidtil har foretaget sig. Hvis man har en afvigende holdning, vil det nok være klogt at drøfte den med andre, fx i kampagneudvalget, så det ikke ender med at føre til et internt opgør i partiet. Det er aldrig noget, der gavner hverken parti eller kandidat.

Det betyder ikke, at man som kandidat skal afholde sig fra at have sine meningers mod og blindt underlægge sig systemet. Tværtimod er det en ikke uvæsentlig del af en liberal politikers holdning at sætte sig op imod bureaukratiet og nægte at acceptere cirkulærer, regler og beslutninger, som andre myndigheder har truffet, og som man synes strider imod sund fornuft. Vælgerne skal vide, at Venstre er på deres side, hvis nogen er ved at komme i klemme i systemet.

Det er vigtigt i god tid før et valg at gøre op, hvilke valgløfter partiet har indfriet, og hvad vælgerne har "tilgode"? Der kan udarbejdes et notat med en gennemgang af, hvad der i store træk er sket i kommunen/amtet de sidste fire år, vigtige projekter, vigtige afstemninger, ændrede holdninger, udskudte projekter, gennemgang af budgetforlig osv.

Et sådant materiale kan anvendes som udgangspunkt – ikke alene i kampagneudvalgets arbejde – men også som inspiration både til nyopstillede kandidater, og til de kommunalbestyrelsesmedlemmer, der søger genopstilling, og som har brug for at få tjekket kontoen med de "røde tal" og de "uopfyldte løfter".

Det er ved at beskæftige sig med udvalgte målgrupper blandt vælgerne og tage konkrete emner op – gerne inden for et lokalområde – man kan gøre sig bemærket.

Skriv ned! Gør dig klart, hvor du vil lægge din indsats for at blive synlig i kredsen af kandidater både inden for dit eget parti og i forhold til de andre partiers kandidater! Udarbejd en strategi for din egen valgkamp!

4. Den aktive kandidat

4.1. Opstilling af kandidater

Selv om partiets kandidatliste til valget først skal afleveres til kommunen eller amtet fire uger før valget, er der ingen ansvarsbevidst partiforening, der venter til sidste øjeblik med at opstille kandidater.

Tværtimod. Jo tidligere kandidatopstillingen finder sted, desto længere har både organisation og kandidater indflydelse på, hvilke kandidater der bliver valgt.

Det er partiet, der enten ved opstillingsmødet eller ved en forudgående generalforsamling vælger opstillingsform. Opstillingsmødet og partiforeningens forberedelse af det er afgørende for kandidatens placering på listen og dermed hans/hendes muligheder for at blive valgt.

De to opstillingsformer og de beregninger, der afgør hvem af kandidaterne, der er valgt, gennemgås i detaljer i hæftet: "Kommunalvalgets Regler og Taktik", som er udsendt af Venstres Landsorganisation.

I korthed kan det nævnes, at man kan vælge mellem to opstillingsformer: enten 1) Sideordnet eller 2) Partiliste. Valget af opstillingsform kan få indflydelse på, hvilke kandidater der bliver valgt.

Det er partiet – enten opstillingsmødet eller en forudgående generalforsamling – der vælger opstillingsform.

Ved begge opstillingsformer står kandidaternes navne på stemmesedlen i den rækkefølge, det vedtages på opstillingsmødet. Normalt vil det være sådan, at partiets borgmesterkandidat står først på listen.

Ved opstilling på partiliste skal en kandidat, der står langt nede på listen, have et stort antal personlige stemmer for at blive valgt forud de kandidater, der står højt på listen.

Ved sideordnet opstilling er det vælgerne, som bestemmer rækkefølgen, i hvilken kandidaterne bliver valgt.

Stadig flere af Venstres vælgerforeninger foretrækker den sideordnede opstilling.

4.2. Kommunen/amtet fra A til Z

Når mål og indsatsområder er klar, og kandidaterne er opstillet, skal valgkampagnen forberedes.

For en nyopstillet kandidat er der brug for en vis uddannelse, og i alle amter og en del kommuner tilrettelægger Venstres kampagneudvalg kursus og studiekredse for nye kandidater.

Her beskæftiger man sig med kommunen/amtet fra A til Z og gennemgår emner som:

- kommunens/amtets økonomi,
- budget og regnskab
- regions- og kommuneplanen
- kommunale/amtslige nøletal

Den synlige kandidat

- forventet befolkningstilvækst
- erhvervs- og beskæftigelsesudviklingen
- en gennemgang af de opgaver kommunen/amtet løser som offentlig myndighed
- opgaver som planlægges udliciteret
- retningslinier ved udlicitering
- lovbundne udgifter
- opgaverne i de enkelte udvalg
- daginstitutioner
- skolestruktur
- gymnasier
- ældreområdet
- den primære sundhedstjeneste
- sygehusene
- miljøområdet
- samarbejdet med forvaltningen
- konkrete sager
- talerteknik
- medvirken i radio og tv
- læserbrevsskrivning.

Desuden vil det være en god idé at arrangere besøg på rådhuset/amtsgården, kommunale/amtslige institutioner osv.

Naturligvis bør nye kandidater, der ikke tidligere har overværet et møde i kommunalbestyrelsen eller amtsrådet, benytte lejligheden til at se, hvordan det forløber.

Der kan ganske vist være nogle, især måske blandt kommunalbestyrelsens eller amtsrådets medlemmer, der vil synes, at det er at gå for vidt i sin interesse som kandidat at sætte sig i de ofte halvtomme tilhørerloger, som om man vil tage sit medlemskab på forskud. Skulle man blive mødt med en mobbende bemærkning fra én af de valgte, kan man tage det som et tegn på, at nogen føler sig truet.

4.3. Kandidaternes aktiviteter

Som kandidat skal man igang med en række aktiviteter for at blive synlig i det lokale samfund. Der er dem, der fejlagtigt tror, at det kan klares med at hænge sit billede op i en lygtepæl!

Naturligvis hører plakaterne med som et naturligt led i enhver valgkamp, men det vil være forkert at tro, at valget vindes alene ved hjælp af plakater. Den, der venter med at føre valgkamp, til plakaterne er hængt op en uges tid før valget, skal ikke gøre sig store forhåbninger om et godt valg.

Man skal i god tid selv ud blandt vælgerne. Men inden, man som kandidat går i

Den synlige kandidat

gang med sin valgkamp, vil det være en god begyndelse at få fortalt medierne, hvem man er, og hvilken person der gemmer sig bag navnet, når det dukker op i den følgende tid. Al begyndelse er svær, og man er nødt til at løbe pressen og journalisterne på dørene. Nyheder, også om andet end politik, som fx et sportsresultat eller en kulturbegivenhed kan måske skabe kontakten.

Desuden skal man have taget nogle helt nye billeder af sig selv, som man kan give medierne. Vælgerne skulle jo gerne kunne genkende én, når man skal gøre sig kendt blandt dem, og de siden møder én på gaden eller til et møde.

Kontakt med vælgerne er alt afgørende for at blive et kendt ansigt. Kendt bliver man ved:

- at engagere sig i foreningslivet i idrætsklubber, grundejerforeninger, skolebestyrelser, borgergrupper, miljøgrupper osv.,
- at være en interesseret deltager i møder og andre arrangementer, hvor der kommer mange, og at man tager ordet ved sådanne møder, hvis det er muligt.
- at deltage i sportsarrangementer, udstillinger, receptioner, byfester osv.,
- sammen med partiet at tilrettelægge konferencer eller høringer om centrale lokale serviceområder og emner: fx sikkerheden på skolevejene, forældreindflydelse på danskundervisningen, undervisning i selvstændighedskultur i skolerne, affaldsdeponering, sygehusplanlægning osv.,
- at mødes med opinionsdannere, målgrupper, interessegrupper o. lign.,
- at etablere personlige kontakter og skabe sig et netværk af personer, enten gennem vælgerforeningen eller via bekendte, der på forskellig måde kan støtte én i arbejdet.
- at følge med i lokalpressen og lade sig inspirere (evt. af naboamter og -kommuner, der også kan få gode ideer), og her finde sager, der er vigtige for befolkningen, og som man kan tage op og foreslå en løsning af i overensstemmelse med partiets politik.
- at få skabt debat om sine egne mærkesager.
- at skrive læserbreve
- at besvare og kommentere andres læserbreve
- at etablere telefonkontakt (telefonkæder) og bruge telefax til et politisk nyhedsbrev,
- at være aktiv over for den lokale presse, radio og tv, der bringer stadig mere kommunalt stof, og inspirere journalisterne med nogle gode historier
- at samarbejde med sit kampagneudvalg, der gerne skulle føle det som sin opgave at organisere og udføre vigtigt arbejde. Det er fx ikke altid, en kandidat kan nå at læse alt i aviserne, høre alt på radio og tv herunder også, hvad andre partiers kandidater kommer frem med,
- at gennemføre spørgeskemaundersøgelser sammen med de andre kandidater,
- at skabe gode relationer til politikere og kandidater fra andre partier, fordi det kan fremme samarbejdet med dem.

4.4. Ud og snak med vælgerne

Hvis man som kandidat vil styrke sine chancer for at blive valgt, skal man sørge for at blive et kendt ansigt. Kendt som person og kendt for sit politiske arbejde.

Derfor er den personlige kontakt til vælgerne det allervigtigste i en valgkamp. Jo flere vælgere, man når at få talt med, og jo flere vælgere der lærer én at kende, desto større er chancen for, at de også på valgdagen sætter deres kryds personligt, ved dig!

Naturligvis kan man ikke nå alle vælgere, men det er anstrengelsen værd at nå så mange som muligt.

Desuden er det til stor gavn for en kandidat, hvis andre taler godt om én. Mange vælgere, som ikke personligt kender en kandidat, lader sig påvirke af, at andre taler godt om én. Det er kort og godt mund-til-øre-metoden, der skal tages i brug.

5. Spørgeskemaundersøgelse

5.1. Kan anvendes i det politiske arbejde

En spørgeskemaundersøgelse til en udvalgt kreds af vælgere er en god måde for partiet eller en kandidat at opnå om ikke direkte så indirekte kontakt med vælgerne på. Samtidig kan de svar, der afgives, anvendes i det politiske arbejde og til brug i medierne.

Det skal organiseres, hvis man vil gennemføre en spørgeskemaundersøgelse, og en forudsætning for at resultatet kan blive anvendeligt, er, at det, man betegner som en stikprøveundersøgelse, omfatter et rimeligt antal mennesker. Hvor mange afhænger af ambitionsniveauet, men har man under 100 svar på spørgeskemaer, er det ikke tilrådeligt at bruge resultatet offentligt.

Bedst, hurtigst og mest effektivt er det at anvende telefonspørgsmål. Udsendelse af spørgeskemaer er mere besværligt. De skal sendes - ledsaget af en svarkuvert - og man må regne med en langt lavere besvarelsesprocent, fordi det stiller krav til svarerne om, at de skal sætte sig ned og give sig tid til at udfylde skemaerne og bagefter putte et brev i postkassen.

5.2. Telefonspørgsmål

Nedenstående er den bedste og mest enkle model til en telefonisk spørgeskemaundersøgelse:

1. Planlæg tidspunktet for undersøgelsen. Den skal gennemføres over kort tid (én eller højst to uger).
2. Spørgeskemaet må kun indeholde få spørgsmål (hvis samtalen tager for lang tid, falder folk fra).
3. Til brug for telefonopringningen anvendes den lokale telefonbogs navne- eller gaderegister, og man udvælger på forhånd og helt tilfældigt de abonnenter, man

Den synlige kandidat

vil ringe til. Man kan fx fordele telefonbogssiderne til det hold, der skal ringe op, give dem et antal spaltenumre og så vælge fx hver 10. abonnent. Hvis målet er 100 svar, skal man have udvalgt ca. 200 abonnenter, idet nogle ikke er hjemme, og andre ikke vil deltage. Et frafald på 50% er helt normalt. Holdet fordeler indbyrdes, hvem hver enkelt skal ringe til.

4. Spørgeskemaet skal ligge klart, så det kan udfyldes under samtalen. (Se eksempel på udformning af et skema neden for.) Når spørgsmålene skrives, skal de formuleres, så de bliver meget enkle, og så man er sikker på, at de kan besvares. Afprøv dem forud på de andre deltagere på spørgeholdet.

5. Ved opringningen skal man kunne nedenstående udenad eller læse op fra manuskript, der er skrevet i forvejen. Man skal, så vidt det overhovedet er muligt, undgå, at abonnenten afbryder. Man skal sige det hele og ikke stoppe op undervejs. Sætningerne nedenfor er udformet for forsøge at undgå, at den, man ringer til, siger nej til at deltage.

Men hvis man bliver afvist, skal man være høflig og undskylde ulejligheden.

6. Teksten kan udformes sådan (Vær opmærksom på, om I skal bruge *du* eller *De*):

Goddag, jeg hedder Else Hansen. Jeg bor på Åvej her i Hjertensfryd kommune. Jeg er kandidat for Venstre til kommunevalget. Når jeg ringer til dig, er det fordi, vi i Venstre gerne vil vide, hvad du synes, det er vigtigt, at vi tager op ved valget. Det vil jeg gerne bede om din hjælp til. Vil du være venlig at svare på nogle enkelte spørgsmål? Det tager kun et par minutter. Det er en anonym undersøgelse, ingen andre får at vide, at jeg har ringet til dig. Det samlede resultat vil vi bruge i det politiske arbejde, så vi kan forbedre forholdene i kommunen.

Herefter stilles spørgsmålene ét efter ét.

Hvis nogle ønsker at uddybe deres svar, skal de naturligvis have lov til det. Lyt og sig, at det er meget interessant.

Eksempler på spørgsmål:

1. *Når du ser på, hvordan Hjertensfryd kommune generelt løser sine opgaver, hvad er så din personlige opfattelse. Er du...*

- Meget tilfreds
 Delvis tilfreds
 Hverken tilfreds eller utilfreds
 Delvis utilfreds
 Meget utilfreds
 Ved ikke

Den synlige kandidat

2. *Hvordan ser du på kommunens brug af penge til de ældre. Her tænkes på hjemmehjælp, plejehjem, ældreboliger o.s.v.*

Bruger den for få penge?

Tilpas med penge?

For mange penge?

Ved ikke

3. *Jeg nævner nu nogle påstande og beder dig om at svare, om du er enig eller uenig.*

a) Den betjening, man får på kommunens kontorer, er tilfredsstillende.

Helt enig?

Delvis enig?

Hverken enig eller uenig?

Delvis uenig?

Helt uenig?

Ved ikke.

b) Det er i orden, at man skal vente 6 måneder på at få en daginstitutionsplads.

Helt enig?

Delvis enig?

Hverken enig eller uenig?

Delvis uenig?

Helt uenig?

Ved ikke.

c) Kommunalbestyrelsen har planlagt, at der om to år skal bygges et nyt Rådhus til 48 mio kr. Hvad mener du om denne plan?

Helt enig?

Delvis enig?

Hverken enig eller uenig?

Delvis uenig?

Helt uenig?

Ved ikke.

4. *Er du medlem af en vælgerforening?*

Ja

Nej

Ovenstående spørgsmål giver nogle standardmodeller, som er lette at bruge, hvis man beslutter at foretage en spørgeskemaundersøgelse.

5.3. Undersøgelsens muligheder

En sådan aktuel undersøgelse blandt borgerne kan fx give en udmærket inspiration til kampagneudvalgets og kandidaternes arbejde med at finde frem til partiets mærkesager. Det er ikke usandsynligt, at undersøgelsen vil vise, at vælgerne prioriterer anderledes end partiet, og så er svarene jo i sig selv værdifulde, fordi de kan imødegå, at man satser på sager, som ikke vil give genlyd hos vælgerne.

En stikprøveundersøgelse af den nævnte slags har naturligvis sin begrænsede værdi og kan ikke sammenlignes med de landsdækkende opinionsinstitutters. Det bliver jo tilfældigt, hvem man får fat i, når man ringer op. Nogle vil ikke svare, og andre er ikke hjemme. Derfor bliver en sådan undersøgelse ikke repræsentativ, dvs. at den ikke tager hensyn til abonnenternes (vælgernes) alder, køn og erhverv.

Men det gør ikke noget, hvis man kan få politisk glæde af den.

Desuden ligger der en stor værdi i en sådan undersøgelse, hvis man efterfølgende kan fortælle om resultatet i medierne. Blot man ikke foregiver at undersøgelsen er repræsentativ, men kalder den en stikprøveundersøgelse blandt kommunens vælgere.

Man skal ikke bearbejde resultaterne i eksakte tal og procenter, men fx sige, at der er et stort flertal, som mener sådan og sådan, at ni ud af ti synes dette eller hint, eller fire ud af fem har den eller den opfattelse.

Det vil give en god respons hos vælgerne, hvis Venstre kan gå ud og fortælle offentligheden, at man er blevet inspireret af og vil følge vælgernes ønsker på konkrete områder.

6. Arbejdet i kommunale råd

6.1. Vederlag til byråds- og amtsrådsmedlemmer

Bliver man valgt som medlem af en kommunalbestyrelse eller et amtsråd, må man være indstillet på, at det tager en væsentlig del af ens tid, hvis man for alvor skal engagere sig.

Tidsforbruget for en kommunalpolitiker er naturligvis individuelt, men det vil være en illusion at tro, at arbejdet kan klares tilfredsstillende med venstre hånd.

Som medlem af en kommunalbestyrelse skal man naturligvis deltage i det månedlige møde i kommunalbestyrelsen. Men det er det mindste. Forud skal man hjemme bruge tid på at gennemgå de sager, der skal til behandling. Desuden er det sædvane, at partigruppens medlemmer – inden mødet i kommunalbestyrelsen – holder fælles møde for at koordinere deres stillingtagen.

I de allerfleste kommuner er der også tradition for, at kommunalbestyrelsens medlemmer deltager i et formøde med medlemmer af partiforeningen for at høre deres syn på de sager, der skal til behandling i kommunalbestyrelsen.

Dertil kommer arbejdet som medlem af eller formand for ét eller flere af de stående udvalg, som ofte kan være det mest tidsrøvende. Det er i udvalgene, de fleste afgørelser træffes, og derfor skal man, hvis man vil have indflydelse, være velforberedt til ud-

valgsmøderne. De fleste udvalg holder møde én gang om måneden, men der kan ofte være behov for flere møder, fx. i socialudvalget.

Endelig skal man ikke glemme at sætte tid af til arbejdet i partiforeningen, til borgermøder og til den kontakt, man skal have med foreninger, organisationer, brugergrupper osv.

6.2. Lønnen til byråds- og amtsrådsmedlemmer

Som byrådsmedlem får man en grundløn, dvs. et fast vederlag på 50.000 kr. årligt. Det samme gælder for Bornholms amtsråd. Andre amtsrådsmedlemmer samt medlemmerne af kommunalbestyrelserne i København, Frederiksberg, Odense, Århus og Aalborg kommuner får 60.000 kr. Har man hjemmeboende børn under 10 år, får man et børnetillæg på 10.000 kr.

Vederlag for arbejdet i de stående udvalg, fastsættes af kommunalbestyrelsen. I en pulje er der afsat et beløb til fordeling, og beløbets størrelse er afhængig af kommunens indbyggertal.

Vederlag til formændene for de stående udvalg fordeles ligeledes fra en pulje og kan højest udgøre 40 pct. af vederlaget til borgmesteren – i amtskommunerne dog højest 37,5%.

Vederlaget til borgmestre er (pr. 1/4 1996 i runde tal):

- *kommuner under 12.500 indbyggere* 378.000 kr.
- *fra 12.501 til 25.000 indbyggere* 422.000 kr.
- *fra 25.001 til 40.000 indbyggere* 460.000 kr.
- *over 40.000 indbyggere* 512.000 kr.

Der er særlige satser for Aalborg, Frederiksberg, København, Odense og Århus kommuner samt for Århus og Københavns amter.

6.3. Erfaringen ikke spildt

Ikke alle bliver valgt, og naturligvis er der kandidater, som bliver skuffede, fordi de havde sat næsen op efter at komme i kommunalbestyrelsen.

Men der bliver valgt igen om 4 år, og de erfaringer, man har gjort under en valgkamp, er ikke spildt. Man ved til næste gang, hvad der kan gøres bedre, og hvor man måske ikke var god nok denne gang.

En tredjedel af kandidaterne udskiftes ved hvert valg, og så må man ønske sig selv bedre held næste gang. I mellemtiden vil en god indsats i en valgkamp måske kunne belønnes med ét af de mange andre hverv, kommunalbestyrelsen besætter.

Den synlige kandidat

KV97

VENSTRE

Venstres Landsorganisation
Søllerødvej 30, 2840 Holte
Tlf. 4280 2233 - Fax 4280 3830
E-mail: venstre@cybernet.dk

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk